

СИСТЕМА ОТ МЕРКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Безопасността на движението по пътищата (БДП) е световен проблем и ключов индикатор за развитието на съвременното общество. Всяка година вследствие на пътно-транспортни произшествия (ПТП) в света загиват над 1,35 милиона души, а други 50 милиона са ранени. В силна зависимост от този социално-икономически феномен са не само средната продължителност на живота, но и мобилността, транспортните разходи, състоянието на околната среда, социалното дело, здравеопазването и благосъстоянието като цяло.

Според данни на Световната здравна организация последствията от ПТП ежегодно допринасят за намаляване на световния брутен вътрешен продукт в размер от трилиони щатски долари. В годишния доклад на Световната здравна организация последствията от пътно-транспортните произшествия са наречени „епидемия“. За решаването на това предизвикателство се полагат значителни усилия на глобално, европейско, национално, регионално и местно ниво.

Десетките хиляди служители, работещи за публичната администрация, всеки един от които е участник в движението по пътищата, притежават възможността за значително въздействие върху настъпването на пътно-транспортни произшествия и причинения от тях травматизъм. Това е възможност за реализиране на политиката с личен пример, която не трябва да остава неизползвана. Сигурността на движението по пътищата на всички зависи от личния принос и отговорност на всеки един участник в него, макар той да изглежда малък и недостатъчен. Съвкупността на добронамереност, дисциплина и толерантност на стотици хиляди хора едновременно би осигурило една по-здравословна и безопасна среда на пътното движение.

Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (ДАБДП) подпомага публичните организации в усилията, които са необходими да бъдат положени от цялото общество, за постигане на целите на „Визия нула“ убити и ранени по пътищата на Европа до 2050 г.

Предписаните в този документ мерки и процедури се въвеждат в Министерството на образованието и науката (МОН) и подчинените му териториални структури и звена с цел подобряване безопасността на движението по пътищата и осигуряване на по-безопасни условия на труд. Същите са съобразени с указанията на международен

стандарт ISO 39001:2012, който определя изискванията за изграждане на система за управление на безопасността на движението по пътищата, за да се намали травматизма, вследствие на взаимодействието с пътната система.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДПАЗВАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ НАРАНЯВАНЕ ИЛИ ЗАГУБА НА ЖИВОТ В РЕЗУЛТАТ НА ПТП, НАСТЪПИЛО ПО ВРЕМЕ НА РАБОТА:

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 1:

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПТП. БЕЗОПАСНО ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА ПРИ ПРИДВИЖВАНЕ ОТ/ДО РАБОТНОТО МЯСТО И ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА МПС

Мярка 1: Провеждане на инструктаж за безопасно движение по пътищата на служителите (въвеждащ за новопостъпилите и периодичен за останалите)

Описание: Информираността и обучението по безопасност на движение по пътищата до голяма степен влияе на поведенческите модели, които хората прилагат като участници в движението. Мерките по активна и пасивна безопасност, предназначени за предпазване на участниците в движението по пътищата от травматизъм, постоянно се увеличават и подобряват. Ето защо, инструктажът по пътна безопасност има важно значение за намаляване на риска от настъпване на ПТП.

Дейности:

1. включване в политика по безопасност при работа на темата за безопасно движение по пътищата (ако това не е направено) и въвеждане на мерки по безопасност на движението по пътищата. Политиката да включва и мерки за недопускане на пътни инциденти и безопасност при управление на моторни превозни средства (МПС);
2. определяне длъжностно лице (преките ръководители или отговорниците за шофьорите), което да отговаря за изпълнението на мерките за пътната безопасност от страна на служителите, шофиращи служебни автомобили, и да следи за поддръжката на превозните средства и тяхното оборудване в съответствие с изискванията на нормативната уредба;
3. длъжностните лица, отговорници за пътната безопасност, да извършват следните, свързани с безопасността на движението дейности:
 - 3.1. осигуряване на навременни и сертифицирани технически проверки, на които МПС трябва периодично да преминават;
 - 3.2. осигуряване на редовна поддръжка на превозното средство, както и поддръжане на техническата изправност на служебните моторни превозни средства;

3.3. проверка и гарантиране, че всички водачи притежават актуално свидетелство за управление;

3.4. гарантиране, че всички МПС са оборудвани с комплект за оказване на първа долекарска помощ (аптечка) и водачите са запознати с тяхното използване, пожарогасители и светлоотразителни триъгълник и жилетка към комплекта, които се изисква да има във всяко МПС;

3.5. запознаване с ясно разписани мерки за безопасно движение, за забрана на превишената скорост, управлението под въздействие на алкохол или други упойващи субстанции, срещу подпис;

3.6. създаване на култура на безопасно движение по пътищата и безопасно управление на моторни превозни средства като задължителни критерии за поведението на водачите на МПС.

4. длъжностните лица, определени да отговарят за безопасността и здравето при работа (органите по безопасност и здраве при работа), да провеждат начален инструктаж или обучение на персонала и по правилата за безопасно движение по пътищата;

5. длъжностните лица, определени да провеждат инструктажа на работното място и периодичния инструктаж (преките ръководители), да включат в инструктажа и темата за безопасно движение по пътищата.

Инструктажите да се провеждат в съответствие с Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Инструктажът да включва основните елементи от системата път-човек-автомобил и аспектите на безопасността на движението по пътищата, касаещи трудовата дейност на служителите. Инструктажът да се съобразява с местоположението на работното място, конкретните служебни задължения и ползваните от всеки един служител транспортни средства и покрива най-малко всички изложени по-долу области на въздействие и мерки. При провеждането на инструктажа да се отчита спецификата на конкретната служба и нейното взаимодействие с пътната система (например следва да се отчете дали служителят взаимодейства с пътната система в качеството му на пътник, водач или пешеходец).

Чрез вътрешната мрежа (Intranet) и по други подходящи начини, ежегодно да се опресняват знанията на водачите и пешеходците относно правилата за движение по пътищата, пътните знаци, пътната маркировка и другите технически средства за управление на движението, както и настъпилите изменения в съответните нормативни

актове. По вътрешната мрежа (Intranet) периодично да се разпространяват материали, отнасящи се до безопасността на движението по пътищата.

Периодично да се извършва проверка за провеждането на инструктажа. В случаи на настъпили ПТП/злополуки с участието на служители от съответната структура задължително да се прави извънреден инструктаж на служителите.

Мярка 2: Използване на по-безопасен вид превозно средство

Описание: Рискът от попадане в ПТП зависи в голяма степен от превозното средство, което се използва за пътуването. Мотоциклетите, моторите и автомобилите имат по-голям присъщ риск за участниците в движението, отколкото микробусите, автобусите, тролейбусите, трамваите и влаковете (в т. ч. метровлаковете).

Дейности:

1. поощряване използването на превозни средства с по-нисък присъщ риск от попадане в ПТП;
2. мотивиране служителите да използват обществения транспорт.

Мярка 3: Използване на технически изправно и безопасно превозно средство

Описание: Вероятността едно добре поддържано и напълно функциониращо превозно средство, което отговаря на всички изисквания за безопасност, да участва в пътни произшествия е по-малка. С увеличаване на възрастта и експлоатацията на МПС се увеличава и присъщата им аварийност. Гумите, предпазните колани, въздушните възглавници, почистващата система на стъклата на автомобила и изправните светлини (в т. ч. мигачи, фарове, стопове, аварийни) гарантират по-нисък риск от попадане в ПТП.

Дейности:

1. обезпечаване извършването на технически преглед на превозното средство;
2. извършване проверка от страна на служителите, шофиращи служебни автомобили, на техническото състояние на превозните средства преди употребата им съгласно „Списък за проверка на техническото състояние на служебни автомобили“ (Приложение № 1). Всеки шофьор с подписа си в графата от пътната книжка „МПС е технически изправно“ или чрез попълване на Приложение № 1 да удостоверява техническата изправност на МПС и само при изправно МПС да предприема действия по излизане на път.

Мярка 4: Проверка на квалификацията и уменията на водачите

Описание: В основата на несъзнателните и съзнателните грешки на водача като елемент на системата „водач – транспортно средство – пътна среда“ лежат неговите

възможности да бъде в съответствие с изискванията на шофьорската дейност – функция от неговата квалификация и личностни характеристики. Комбинацията от квалификация и личностни характеристики обуславят общия статус на възприятието и вниманието, оперативната памет, интелекта като цяло и в частност на логическия невербален интелект.

Дейности:

1. провеждане допълнителни курсове за повишаване и/или усъвършенстване на подготовката на служители, които имат право да управляват служебни МПС, например на Тема: Безопасно шофиране и управление в критични ситуации;

2. упражняване контрол за недопускане на водачи до транспортната система, чието поведение носи засилен риск от ПТП;

3. ежедневно наблюдение на общото физическо и психическо състояние на водачите на служебни автомобили като се реагира адекватно и своевременно на всяко видимо отклонение, влияещо негативно върху безопасното упражняване на служебните задължения на водача (например на водачи, изпитващи физическа умора, намиращи се в състояние на физически или психически афект, показващи знаци за липса на концентрация и т. н.).

Мярка 5: Проверка на рисковия профил на водачите

Описание: Нарушенията на шофьорите на служебни автомобили, които са извършени със служебни и/или лични МПС, биха могли да бъдат индикатор за рискове, които водачите поемат.

Дейности:

1. предприемане на дисциплинарни мерки за нарушаване на правилата за безопасно движение по пътищата от служителите, които имат право да управляват служебни автомобили;

2. извършване на периодична проверка относно наложени актове за установени административни наказания при нарушение на приложимото законодателство, свързано с безопасността на движение по пътищата, и предприемане на адекватни мерки за корекция в поведението на шофьорите на служебни автомобили.

Мярка 6: Проверка за употреба на алкохол и други упойващи вещества

Описание: Употребата на алкохол и наркотиците е фактор за почти 25% от автомобилните инциденти в Европа, което води до загуба на около 9 000 живота всяка година. Тези субстанции се абсорбират в кръвта бързо, засягайки тялото по много

различни начини – нарушават концентрацията, намаляват видимостта, отнемат от времето за реакция и от контрола на движенията; могат да предизвикат еуфория и желание за поемане на риск; отслабват мускулите на тялото, което води до по-тежки физически последици при евентуално настъпване на ПТП. Много водачи неправилно смятат, че са в безопасност когато шофират със съдържание на алкохол в кръвта, което е под законовата граница. Рискът от попадане в пътнотранспортно произшествие нараства пропорционално с абсорбираното количество алкохол. Алкохолът пречи на мозъка да функционира пълноценно и влияе на способностите за шофиране.

Дейности:

1. създаване на организация, при която служителите, управляващи службени МПС, да информират незабавно прекия си ръководител, преди управление на службното МПС, за употребата на медикаменти (лекарства) или за здравословното си състояние, емоционален стрес и др., които биха повлияли върху способността за шофиране;

2. въвеждане на технически средства за тестване на водачите на службени МПС при съмнения за употреба на алкохол (концентрация на алкохол в кръвта) преди използване на служебен автомобил.

Мярка 7: Провеждане курсове за оказване на първа долекарска помощ

Описание: Оказването на първа долекарска помощ (ПДП) на пострадалите вследствие от настъпване на ПТП в рамките на първите 15 минути след инцидента е от ключово значение за намаляване на тежестта на нараняванията. Ето защо, уменията за оказване на такава помощ от всички участници в движението по пътищата е много важно.

Дейности:

1. създаване на организация по провеждане на обучения/курсове за оказване на първа долекарска помощ със съдействието на оторизирани учебни организации (например БЧК), които да са насочени към две групи служители – новопостъпващи и всички останали;

2. запознаване на новопостъпващите с правилата за оказване на първа долекарска помощ - по време на началния инструктаж;

3. провеждане на обучения/курсове по първа долекарска помощ на всички служители минимум веднъж годишно;

4. включване в периодичните инструктажи на темата „Първа долекарска помощ“ с цел опресняване на знанията за оказване на първа долекарска помощ.

Мярка 8: Избор на маршрут за осъществяване на служебни пътувания

Описание: Шофирането по всеки един пътен маршрут носи определен риск. Изборът на маршрут следва да отчете отделните аспекти, свързани със състоянието на пътната инфраструктура, данните за настъпили ПТП, трафика и общата натовареност на пътното движение, климатичните условия по протежението на маршрута и възможностите за отдих.

Дейности:

1. създаване на организация за определяне на нискорисков маршрут за осъществяване на съответното служебно пътуване;
2. водачите на служебни автомобили преди всяко пътуване определят възможните маршрути за осъществяване на служебното пътуване, преценяват риска и избират нискорисков маршрут.

Мярка 9: Оценка на риска

Описание: Взаимодействието с транспортната система е присъщо на всяка организация и нейните служители и е част от заобикалящите рискови фактори, които могат да повлияят на постигането на целите и резултатите, които тя си поставя. В този смисъл, безопасността на движението по пътищата и свързаните с това рискове е необходимо да бъдат оценявани, предотвратявани и управлявани.

Дейности:

1. отчитане факторите, свързани с използването на служебни автомобили, в рамките на вътрешните процедури за оценка на риска;
2. предвиждане на мерки за управление на риска и мерки за предотвратяване и за ограничаването му до приемливи нива при провеждане на служебни пътувания в План-програмите за минимизиране на риска на работното място.

Мярка 10: Недопускане на пътни инциденти с пешеходци

Описание: Пешеходците и водачите на превозни средства са сред основните участници, чието поведение е важно за намаляване на пътно транспортните произшествия. Повечето от инцидентите по пътищата са предсказуеми и могат да бъдат предотвратени. Ето защо са необходими повече толерантност, уважение, предвидливост, споделена отговорност за намаляване на грешките, които водят до тези безсмислени нещастия по пътищата. Трябва да формираме силна непримиримост спрямо нарушенията на правилата за движение по пътищата, които заплашват нашето здраве,

живот и бъдеще. Трябва да положим усилия за формиране на повишена отговорност и защитно поведение на участниците в движението.

Изисквания:

1. движението да се осъществява по тротоара или банкета на пътното платно;
2. да се пресичат уличните платна само на определените за това места (пътни светофари, пешеходни пътеки);
3. винаги да се пресича при пълна сигурност след внимателно оглеждане преди да се направи крачка на пътното платно – първо в ляво, после в дясно;
4. да не се пресича рисковано път с интензивно движение, когато видимостта е ограничена;
5. да не се навлиза на платното, ако бързо приближава автомобил, за който не е сигурно, че може да спре;
6. да не се излиза на платното пред/зад спрял на спирка автобус, тролейбус или трамвай;
7. да се изчаква пристигането на превозните средства от редовните линии за обществен превоз от пътници на тротоара;
8. да не се допуска припряно движение на спирка, както и втурване към превозното средство още преди да е спряло;
9. да се слиза от автобус, тролейбус или трамвай, като се изчака да спре, и след като потегли да се потърси най-близкото място за безопасно пресичане;
10. да се освободи незабавно платното за движение при подаден сигнал от моторно превозно средство със специален режим на движение;
11. никога да не се пресича при червен сигнал на светофара, а когато светне зеленият сигнал на светофара, да не се бърза да се навлиза на платното преди внимателно оглеждане на пътя дали някой автомобил не преминава на червено;
12. да се проявява предпазливост при ограничена видимост или на хлъзгава настилка и да не се избързва, да не се започва пресичане на заснежено или заледено пътното платно, дори да изглежда, че приближаващият автомобил се движи твърде бавно.

Мярка 11: Изисквания за недопускане на пътни инциденти при управление на моторни превозни средства:

Описание: Безопасността на движението е споделена отговорност. По тази причина още по-съсредоточено следва да се вгледаме в нашето поведение като водачи, пешеходци и пътници, като родители, като организатори, като администратори и да положим усилия за формиране на повишена отговорност за безопасни автомобили, за безопасно управление на МПС и за нова култура на безопасност за недопускане на пътни

инциденти. Личната безопасност и тази на другите автомобилисти, често зависи от поведението на водачите зад волана.

Изисквания:

1. Всяко моторно превозно средство трябва:

- 1.1. да е преминало годишен технически преглед;
- 1.2. да се ремонтира при неизправност в оторизиран сервиз;
- 1.3. да бъде оборудвано с изправен пожарогасител; с комплект за първа долекарска помощ (аптечка), светлоотразителен триъгълник; светлоотразителна жилетка, комплект инструменти и резервна гума;
- 1.4. да отговаря на съответните изисквания и стандарти към пътнотранспортните средства, съгласно Правилника за прилагане на Закона за движение по пътищата.

2. За управление на автомобили водачите на МПС следва:

- 2.1. да притежават свидетелство за управление на МПС със съответната категория;
- 2.2. да нямат противопоказания за управление на МПС;
- 2.3. да извършват проверка на техническото състояние на превозните средства преди употребата им съгласно Приложение № 1 и само при изправно МПС да предприемат действия по излизане на път;
- 2.4. да спазват изискванията на нормативната уредба за безопасно движение по пътищата;
- 2.5. по време на управление на автомобила водачите на МПС да не използват мобилен телефон освен чрез устройство, позволяващо използването на телефона без участие на ръцете му.

3. За осигуряване на безопасно движение по пътищата водачите на МПС трябва:

- 3.1. да спазват правилата за безопасно движение по пътищата;
- 3.2. да не правят излишни опити за изпреварване при движение в колона, а да поддържат скоростта на колоната, движейки се на подходяща дистанция;
- 3.3. да не навлизат в кръстовище дори и да имат зелен сигнал, при интензивно градско движение и образували се колони, за да не предизвикват задръстване, ако платното напред е заето от автомобили;
- 3.4. да преминават бавно и предпазливо покрай спирките на обществения транспорт, да внимават за внезапни действия на възрастни пешеходци и деца;

3.5. да поставят задължително предпазни колани по време на управление на МПС;

3.6. да повишават непрекъснато компетентността си по отношение поддържане на автомобилите, за рисковете, свързани с характерните особености в поведението на другите участници в движението и особено на най-уязвимите групи, каквито са децата, лицата с намалени двигателни възможности и велосипедистите;

3.7. да поддържат високо ниво на техническа изправност на служебните МПС, като особено внимание се обръща върху системите и елементите, свързани с безопасността на движението;

3.8. да се съобразяват с всички фактори, които влияят върху поведението им, за да осигуряват във всеки момент от управлението на МПС условия за максимална сигурност;

3.9. да ползват режим на управление, непозволяващ умората да влияе върху способността за шофиране по време на участие в движението;

3.10. да управляват МПС така, че да не създават опасни ситуации;

3.11. да информират незабавно прекия си ръководител при участие в ПТП - за ситуацията, пострадалите и щетите, ако има такива, както и да съобщават на компетентния орган за произшествието, да поставят предупредителни знаци и да окажат помощ, ако има пострадали при произшествието;

3.12. да информират незабавно прекия си ръководител при употребата на медикаменти (лекарства) или за здравословното си състояние, емоционален стрес и др., които биха повлияли върху способността за шофиране;

3.13. да установяват и докладват своевременно при констатиране на технически неизправности на управляваното МПС, които биха застрашили както техния живот, така и на участниците в движението;

3.14. да избират подходящо време и маршрут за пътуване на дълги разстояния, за да избегнат върховото натоварване на пътищата; по-възможност да пътуват през светлата част от денонощието.

4. За осигуряване на безопасно шофиране през нощта водачите на МПС трябва:

4.1. да променят ъгъла на огледалото за обратно виждане, за да намалят ефекта на заслепяване от автомобилите зад тях;

4.2. да намаляват скоростта при превключване от дълги на къси светлини, при движение по тъмно, за да има възможност за спиране в зоната на видимостта;

4.3. да не шофират бързо през нощта.

5. За осигуряване безопасно шофиране в дъждовно време водачите на МПС трябва:

- 5.1. да намаляват скоростта;
 - 5.2. да спазват безопасно разстояние от автомобилите пред тях;
 - 5.3. да използват къси светлини.
6. За осигуряване безопасно шофиране при мъгла водачите на МПС трябва:
- 6.1. да включат на къси светлини и фарове за мъгла;
 - 6.2. да спазват ограниченията на скоростта и да избягват да изпреварват;
 - 6.3. да спазват необходимата дистанция от автомобилите пред тях, за да имат време да реагират в извънредни случаи;
 - 6.4. да шофират по-бавно при гъста мъгла.
7. За осигуряване безопасно шофиране върху лед и сняг водачите на МПС трябва:
- 7.1. да изчистят снега и леда от колата, преди да потеглят;
 - 7.2. да внимават с пръскането на течност за почистване на стъклата когато времето е много студено. Дори и да е зимна, комбинацията от разпръскването ѝ заедно с ниската температура и бързата скорост на движение, могат да я вледенят при допира ѝ със стъклото;
 - 7.3. да обръщат внимание на задното стъкло. Дори почистено, то лесно се залежда при движение. Затова може да се налага да включат нагревателя през определен период от време;
 - 7.4. да стартират автомобила плавно. Да не натискат прекалено силно педала на газта. След като потеглят, да проучат пътните условия, особено ако не се чувстват напълно уверени. Да натиснат леко спирачката на празен участък, за да придобият представа за реакцията на колата върху заснежения и/или заледен път;
 - 7.5. да карат бавно. Шофирането при намалена скорост е най-добрата предпазна мярка срещу неприятности, когато се шофира по хлъзгави пътища. „Черният лед“ е невидим. Да бъдат нащрек. „Черният лед“ ще направи пътят да изглежда като блестящ нов асфалт. През зимата настилката трябва да изглежда сиво-бяла;
 - 7.6. да поддържат умерена скорост и използват ниски предавки, за да контролират автомобила при наклон. Да намаляват скоростта, когато приближават кръстовища, покрити със сняг или лед;
 - 7.7. да спазват безопасно разстояние от автомобила пред тях. Спирачното разстояние по заледен път се удвоява спрямо сухия път. Например от около 45 м при скорост 60 км/ч на 80 м при заледена повърхност на пътя;
 - 7.8. да натискат педала на газта и спирачките внимателно, за да избегнат поднасянето;

7.9. да засилят вниманието и намалят скоростта, когато видят предупредителен знак за приближаване на мост. Стоманените и бетонните мостове е вероятно да бъдат заледени даже когато няма лед на асфалта (защото мостовете на открито се изстудяват по-бързо от пътя, който е изолиран чрез терена).

8. За осигуряване безопасно шофиране при кален терен водачите на МПС трябва:

8.1. да обърнат внимание на следите от други превозни средства, за да преценят дълбочината и плътността на калта;

8.2. да определят вида на превозните средства, които са оставили следите, по размера и широчината на следите. Да използват тази информация, за да преценят дали автомобилът е способен да премине;

8.3. да намалят скоростта.

9. За осигуряване безопасно шофиране при силен вятър водачите на МПС трябва:

9.1. да намалят скоростта и да бъдат готови да спрат по всяко време;

9.2. да внимават за пешеходци, изтласкани на пътя от силния вятър;

9.3. да имат предвид, че пешеходците не могат да чуят клаксона поради силния вятър;

9.4. да се уверят, че ако транспортират товар той е здраво закрепен;

9.5. да затворят всички прозорци. Отвореният прозорец може да привлече различни въздушни частици (като например прах), които могат да намалят видимостта.

10. За осигуряване безопасно шофиране в планински райони водачите на МПС трябва:

10.1. да проверят прогнозата за времето и пътните условия в планинския район и да изберат маршрута си внимателно;

10.2. да информират поне още един човек къде и кога ще пътуват и кога трябва да се върнат. Ако не се върнат на време той ще може да предупреди службите за спешна помощ на тел. 112, ако е необходимо;

10.3. да шофират внимателно и да намалят скоростта в завой, особено когато няма видимост;

10.4. да не ускоряват и никога да не изпреварват в слепи завой (при липса на видимост).

11. За осигуряване безопасно шофиране по автомагистралаи водачите на МПС трябва:

11.1. да спазват винаги ограниченията на скоростта;

11.2. да сигнализируют винаги преди изпреварване или смяна на лентата. Бързата смяна на платното на движение и рязкото използване на кормилото при спиране или ускоряване може да предизвика плъзгане;

11.3. да задминават други коли само когато е безопасно да го направят, да бъдат търпеливи;

11.4. да не въртят рязко волана, в противен случай може да загубят контрол над автомобила и да се преобърнат. Движенията върху кормилото да са плавни и точни. Трябва да избягват резките движения и маневри. Всичко – ускорението, спирането, завиването, престрояването, трябва да бъдат плавни и умерени.

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 2:

НАМАЛЯВАНЕ НА ТРАВМАТИЗМА, ПРЕДИЗВИКАН ОТ ПТП

Мярка 1: Използване на предпазни средства по време на транспорт

Описание: Втората основна причина за настъпване на ПТП в Европа е неизползването на предпазни колани. В случай на ПТП всеки пътник, който не използва предпазен колан, ще продължи своето движение в посоката на движение на автомобила, вследствие на което или ще се удари във вътрешността му, или ще излети от него. Предпазните колани са важни инструменти за подобряване на пътната безопасност. Много изследвания показват влиянието на носенето на колан върху значителното понижение на риска от тежко нараняване и смърт. Според данни на МВР носенето на колан намалява от 1,5 до 3 пъти тежестта на травмите от ПТП.

Например при удар, преобръщане или внезапно спиране необезопасените деца рискуват да бъдат изложени на несъвместимо с живота им количество кинетична енергия. Обезопасената детска седалка намалява скоростта си със същата инерция като автомобила и по този начин разпределя кинетичната енергия, влияеща върху тялото на детето за по-дълъг период и за по-дълго разстояние.

Дейности:

1. оборудване на всички превозни средства с предпазни колани на всички седалки, ако това не е направено;

2. оборудване на служебните МПС с предпазни средства за деца съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата, когато дейността предполага транспортирането на деца;

3. осъществяване на контрол за поставянето на предпазни колани от всички пътници, използващи както предните, така и задните седалки.

Мярка 2: Използване на предпазно облекло

Описание: Мотоциклетите и мотопедите практически не предлагат защита от наранявания при попадане в ПТП за водачите им и техните спътници. Ето защо, вероятността от тежки наранявания при управление на тези видове МПС, особено на главата, е много висока.

Дейности: Създаване на организация по информиране на водачите на мотоциклетите и мотопедите и техните спътници за задължението им по спазване на разпоредбите на чл. 137е от Закона за движението по пътищата (да използват защитни каски).

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 3:

НАМАЛЯВАНЕ НА ТЕЖЕСТТА НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ПРИ НАСТЪПИЛО ПЪТНОТРАНСПОРТНО ПРОИЗШЕСТВИЕ

Мярка 1: Реакция след настъпване на ПТП

Описание: Пътнотранспортните катастрофи са особена категория кризисни ситуации, които могат да причинят смъртта на много хора. Първите 5-6 минути са от решаващо значение за спасяването на пострадалите.

Действия: При настъпване на инцидент на пътя, дори когато не са участници в него, служителите следва:

1. Да подадат сигнал до единен спешен номер 112 със следната информация: **Къде?** – посочва се точното място, ако ПТП е в града и се посочва ориентир, ако злопоуката е извън населено място; **Какво?** – посочва се с какъв вид автомобил – лек, тежкотоварен, пътнически, с опасен товар (номер на оранжевата табела) или друг. Посочва се какъв точно е обемът на щетите, според това което се вижда; **Колко?** – посочва се броя на пострадалите и по възможност се описват техните наранявания; **Кой?** – казва се фамилията на човека подаващ сигнала и се преминава към оказване на първа долекарска помощ и обезопасяване на района.

2. Да поставят светлоотразителен триъгълник на 30 м от мястото на ПТП в градски условия и на 100 м в извънградски.

3. Да спрат преминаващите автомобили около мястото на инцидента и да поискат помощ, като при това се погрижат преди всичко за собствената си сигурност.

4. Да се опитат да оценят състоянието на пострадалите, да го степенуват по важност и съответно, да окажат адекватна помощ. Оценката на състоянието на пострадалите включва:

- 4.1. дали пострадалите се намират в съзнание;
- 4.2. дали пострадалите могат да се движат. Препоръчително е движението на пострадалите да се избягва до пристигане на екип на Спешна медицинска помощ. Ако е необходимо преместване на пострадалите да се избягват резките движения и да се пази гръбначния им стълб;
- 4.3. ако има наличие на обилно кръвотечение от ключова важност е то да бъде спряно;
- 4.4. ако пострадалите имат фрактури на крайниците, да се обездвижат.

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 4:

ИНТЕГРИРАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО БДП ПРИ ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ, СВЪРЗАНИ С ПЪТНАТА СИСТЕМА

Мярка 1: Интегриране на изисквания по БДС при възлагане на обществени поръчки за строителство/услуги, свързани с аспекти на пътната система

Описание: При възлагането на строителство/услуги, изпълнението на които предполага взаимодействие с пътната система и включва аспекти на БДП, възложителите следва да поставят изрични изисквания към кандидатите/изпълнителите на обществената поръчка, свързани с безопасността на движение по пътищата. Например: при възлагане на превозваческа услуга, възложителят следва да поставя изисквания към фирмата-превозвач по отношение на безопасността на превода, като изискванията могат да се отнасят, без да се ограничават, до техническата изправност и безопасността на превозните средства, правоспособността и квалификацията на водачите, наличие на внедрена система за управление на безопасността на движението съгласно стандарт БДС ISO 39001:2014 и др.; при възлагане на проектиране/строителство на пътна инфраструктура, възложителят следва да поставя изисквания към проектанта/строителя за наличие на внедрена система за управление на безопасността на движението съгласно стандарт БДС ISO 39001:2014.

Действия:

1. при възлагане на обществената поръчка предварително да се дефинират и заложат в документацията за възлагане на обществената поръчка съответните изисквания;
2. контрол на изпълнението на тези изисквания на етап изпълнение на поръчката в условията на сключен договор с изпълнител.

ОБЛАСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ 5:

ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ПО БЕЗОПАСНО ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА И ОБЕЗОПАСЯВАНЕ НА РАЙОНИ

Мярка 1: Обучение на деца и ученици

Описание:

Основна отговорност за големия брой деца – жертви на ПТП, носят родители, учители, участници в движението, държавни институции, организатори на движението, общински власти и др. В три основни направления може да се търси промяна на броя на жертвите деца – обучение и формиране на навици за безопасно участие в движението, правилен превоз на децата и създаване на безопасна инфраструктура, съобразена с особеностите на детската възрастова група и добър личен пример от стана на възрастните участници в движението. За намаляване броя на децата - жертви на ПТП, е необходимо изпълнение на комплекс от мерки на национално и местно ниво.

Действие: Министерството на образованието и науката и структурите на пряко подчинение:

1. да планират подготовката на децата и учениците по БДП съгласно утвърдените от министъра на образованието и науката Концепция за обучението на децата и учениците по БДП и учебната документация, за различните възрастови групи и класове, и като обучение по модули, и чрез дейности в други форми;
2. да запознаят всеки ученик с правилата за безопасен превоз и движение по пътищата;
3. да организират и провеждат обучение на децата и учениците-велосипедисти;
4. да обезопасят районите на детските градини и училищата по отношение на достъпа превозни средства в дворовете им;
5. своевременно да уведомяват компетентните органи за наличие на необезопасени участъци и конфликтни точки и да търсят съдействие за обезопасяването им, в т. ч. и за ограничаване на възможностите за движение с високи скорости на преминаващите МПС край детските градини и училищата;
6. да определят маршрутите на движение на учениците съвместно с родителите/настойниците и класните ръководители и да изготвят предложения до общините за обезопасяване на най-използваните маршрути на учениците и местата с интензивен детски пътничопоток.

Списък за проверка на техническото състояние на служебни автомобили	
Ежедневно преди започване на работа всеки водач на служебен автомобил е длъжен да извърши следните дейности:	
Дата.....	
Вид на проверката	Изправност (отбележете с ДА или направете коментар)
Външен оглед на автомобила – проверка за счупени фарове, стопове, прозорци, както и за нови драскотини и/или удари по купето и броните на автомобила	
Оглед на гумите за срязвания и балони, удари по джантите и стягането на болтовете към джантите, проверка на резервната гума	
Оглед за течове на масло, хидравлична и спирачна течност, антифриз или вода под автомобила	
Проверка нивото на маслото, на охладителната, спирачната и хидравличната системи. При необходимост – доливане на съответната течност	
Проверка изправността на осветителната система на автомобила - фарове, мигачи, габарити	
Проверка на чистачките и методите за почистване стъклата на автомобила по време на движение	
При автомобили с обслужваема акумулаторна батерия – проверка нивото на електролита	
Проверка дали товарите са укрепени здраво, а капаците на товарния отсек са закопчани	
Проверка за наличието и валидността на автомобилен талон, Гражданска отговорност и други задължителни документи за нормалното и безпрепятствено извършване на възложените	
Наличие, окомплектованост и годност на комплект за първа долекарска помощ (аптечка), пожарогасител, светлоотразителен триъгълник и светлоотразителна жилетка	
Водач (три имена):	
Подпис:	